

EUROOPAN KOMISSIO

OIKEUS-, VAPAUUS- JA TURVALLISUUSASIOIDEN PÄÄOSASTO

Linja C: Yksityisoikeus, perusoikeudet ja kansalaisuus
Yksikkö C5: Tietosuoja

Bryssel

09 JUIN 2006

JLS/C5/MDF/jw D(2006) 7327

Jaana PEDERSEN

Myllärinkatu 4

08100 Lohja

FINLAND

Asia: 7. maaliskuuta, 22. kesäkuuta, 15. heinäkuuta ja 16. syyskuuta 2005
päivätyt kirjeenne (viite: SG 20055(A)-2540)
12. joulukuuta 2005 päivätyt komission kirje (viite: JLS-C5(D)(2005)
13593)

Arvoisa Jaana Pedersen

Kiitos tiedoista, jotka olette toimittanut meille tilanteesta, joka on syntynyt Lohjan kaupungin julkaistua kotisivuillaan esityslistan ja pöytäkirjan, joista kävivät ilmi Teidän ja tyttärenne nimet sekä tyttärenne aiheutuneet vammat. Kiitän erityisesti viimeisimmistä, 4., 6. ja 24. huhtikuuta ja 5. toukokuuta lähettämistänne sähköpostiviesteistä, joissa kerotte tapauksestanne ja esitätte siitä omat huomionsne.

Asiainne liittyy direktiivissä 95/46/EY säädetyn henkilötietojen suojaamisen ja toisaalta muiden yleisen edun toteutumista koskevien tavoitteiden väliseen tasapainoon. Jälkimmäisen piiriin kuuluu muun muassa viranomaisten toiminta; viranomaiset joutuvat tehtäviään hoitaessaan ilmoittamaan ja julkaisemaan hallussaan olevia tietoja.

Kerroimme Teille 12. joulukuuta 2005 päivätyssä kirjeessämme, että olimme kirjoittaneet Suomen tietosuojavaltuutetulle pyytääksemme hänen näkemystään asiasta.

Toimittamiemme ja itse hankkimiemme tietojen, erityisesti tietosuojavaltuutetun huomioiden, perusteella haluamme saattaa tietoonne seuraavaa:

1. Tietosuojavaltuutetulta saamiemme tietojen mukaan Lohjan kaupungin kotisivuillaan julkaisemat asiakirjat, joihin sisältyi Teitä ja tyttärentänne koskevia henkilötietoja, on poistettu kotisivuilta, eivätkä ne enää ole julkisesti saatavilla Internetissä. Lohjan kaupunki on ilmoittanut asiasta virallisesti tietosuojavaltuutetulle tämän esittämän pyynnön johdosta.

2. Tietosuojavaltuutettu toteaa Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-101/01 6. marraskuuta 2003 tekemän päätöksen mukaisesti, että pöytäkirjojen julkaiseminen Internetissä tarkoittaa sitä, että niitä on käsitelty automaattisesti ja että rekisterinpitäjää koskevat näin ollen henkilötietolaissa säädetty velvoitteet. Tietosuojavaltuutettu

huomauttaa myös, että kunnallisviranomaisen on henkilötietoja Internetissä julkaistessaan noudatettava henkilötietolakia. Erityisesti tietosuojavaltuutettu korostaa sitä, että kun kunnallisviranomaiset julkaisevat henkilötietoja sisältäviä pöytäkirjoja Internetissä, niiden on noudatettava henkilötietolain vaatimuksia, jotka koskevat i) henkilötietojen käsittelyn tarkoitusta ja oikeutusta, ii) henkilötietojen käsittelyn oikeudellisia perusteita (rekisteröidyn suostumus tai muut oikeudelliset perusteet, jos tietojen käsittely on välttämätöntä esimerkiksi lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi tai sellaisen tehtävän suorittamiseksi, johon laki velvoittaa rekisterinpitäjän) ja iii) arkaluonteisten henkilötietojen käsittelyä.

3. Käsityksemme mukaan tietosuojavaltuutettu on noudattanut tätä kantaa yhteydenotoissaan muihin Suomen viranomaisiin, kuten apulaisoikeuskansleriin ja Suomen Kuntaliittoon, ja niille antamissaan lausunnoissa.

4. Kun otetaan lisäksi huomioon viranomaisille niiden toiminnan julkisuutta koskevassa laissa, kuntalaissa ja henkilötietolaissa säädettyjen velvoitteiden välinen suhde, tietosuojavaltuutettu katsoo, että kunnallisviranomaisia koskeva avoimuusvaatimus saattaa edellyttää henkilötietoja sisältävien pöytäkirjojen julkaisemista Internetissä. Tietosuojavaltuutettu katsoo kuitenkin, että eri intressit on saatava tasapainoon, jotta voidaan varmistua siitä, että viranomaiset asiakirjoja nähtäville saattaessaan ensinnäkin selvittävät, onko henkilötietojen julkaiseminen tarpeen, ja jos on, mitkä nimenomaiset tiedot voidaan pitää Internetissä julkisesti saatavilla ja miten pitkään. Tasapaino on määritettävä tapauskohtaisesti ottaen huomioon tarpeen noudattaa avoimuusvaatimusta ja toisaalta tarpeen suojata henkilötiedot. Tietosuojavaltuutettu on kuitenkin sitä mieltä, että viranomaisten toiminnan julkisuudesta säädetyn lain mukaan salassa pidettäviä henkilötietoja ei pidä julkaista Internetissä julkaistavissa pöytäkirjoissa ilman asianomaisen suostumusta. Tietosuojavaltuutettu katsoo, että tämä koskee henkilötietolain mukaisia arkaluonteisia tietoja, joihin kuuluvat muun muassa terveydentilaa koskevat tiedot.

5. Suomen Kuntaliiton kunnan- ja kaupunginhallituksille sekä kuntayhtymien hallituksille vuonna 2005 laatimassa, mm. www-viestintää käsittelevässä yleiskirjeessä todetaan seuraavaa: "Henkilötietojen käsittelyssä yksityiselämän suojan vaatimukset ovat julkisuusperiaatetta painavampia perusteita." Yleiskirjeessä vahvistetaan periaatteet, joita paikallisviranomaisia suositellaan noudattamaan täyttääkseen Suomen lainsäädännöstä niille johtuvat velvoitteet, jotka koskevat niiden toiminnan avoimuutta, asiakirjojen julkista saatavuutta ja tietosuojaa. Annetuilla suosituksilla pyritään saavuttamaan eri intressien välinen tasapaino. Yleiskirjeessä suositetaan välttämään henkilötietojen (nimien, osoitteiden ja muiden henkilötietojen) kirjaamista kokous- ja muihin asiakirjoihin ja niiden julkaisemista Internetissä, ellei asian käsittely, tehokas tiedonlevitys tai viranomaisten toiminnan valvonta sitä edellytä. Lain mukaan salassa pidettäviä, yksityiselämää tai henkilökohtaisia olosuhteita koskevia tietoja (esim. terveydentilaa koskevat tiedot ja pankkitilinumero) ei saa kuitenkaan missään tapauksessa julkaista Internetissä; jos tällaisten tietojen julkaisemista pidetään välttämättömänä, siihen tarvitaan asianomaisen suostumus tai muu laillinen peruste. Yleiskirjeessä viitataan myös ajanjaksoon, jonka kuluessa henkilötietoja sisältävät pöytäkirjat ja muut kokousasiakirjat saisivat olla julkisesti saatavilla Internetissä.

6. Direktiivin 95/46/EY johdanto-osan 72 kappaleen mukaisesti julkisuusperiaate voidaan ottaa huomioon direktiivin säännöksiä täytäntöön pantaessa. Tästä seuraa, ettei viranomaisia voida estää täyttämästä virallisten asiakirjojen sisältämien tietojen antamisesta ja asiakirjojen julkisesta saatavuudesta annetusta lainsäädännöstä niille

johtuvia velvoitteita vetoamalla direktiivin tietosuojaperiaatteisiin. Eri intressien tasapainoon saattamiseksi on määriteltävä, onko määrättyssä tilanteessa välttämätöntä käsitellä henkilötietoja virallisten asiakirjojen sisältämien tietojen antamista ja asiakirjojen julkista saatavuutta koskevan velvoitteen täyttämiseksi, ja jos on, mitkä nimenomaiset henkilötiedot olisi käsiteltävä ja minkälaisin ehdoin (esim. Internetissä julkaistavaksi).

7. Meidän näkökantamme on, että pyrkiessään huolehtimaan yleisen edun toteutumisesta esimerkiksi noudattamalla tehtävänhoitoonsa liittyvää avoimuusvelvoitetta viranomaiset saattavat joutua käsittelemään henkilötietoja ja julkaisemaan ne Internetissä (vrt. direktiivin 95/46/EY 7 artiklan c ja e alakohta). Suhteellisuusperiaatteen ja tietojen laatua koskevien periaatteiden (6 artikla) mukaisesti henkilötietojen käsittely ja julkaiseminen olisi kuitenkin rajattava koskemaan tietoja, jotka ovat tarpeen sen varmistamiseksi, että julkista tiedottamista koskevat vaatimukset tulevat täytetyiksi ilman, että annetaan julkisuuteen henkilötietoja, jotka eivät ole välttämättömiä tämän tarkoituksen toteutumisesta, kuten henkilön terveydentilaa koskevat tiedot. Direktiivin 8 artiklalla kielletään tällaisten henkilötietojen käsittely, paitsi jos rekisteröity on antanut nimenomaisen suostumuksensa tai jos jäsenvaltio tärkeää yleistä etua koskevista syistä ja tarvittavat turvatoimet toteutettuaan sallii sen kansallisella lailla tai valvontaviranomaisen päätöksellä. Käsitksemme mukaan direktiivin 95/46/EY täytäntöön panevassa Suomen henkilötietolaissa direktiivin periaatteita sovelletaan tältä osin.

Komission on mahdoton arvioida sitä, toteutuuko tämä intressitasapaino jossakin määrättyssä tapauksessa. Kyseessä on asia, joka periaatteessa kuuluu jäsenvaltion viranomaisten toimivaltaan.

8. Suomen henkilötietolaissa säädetään myös oikeudesta valittaa tietosuojavaltuutetun päätöksistä direktiivin 95/46/EY 28 artiklan mukaisesti. Lisäksi Suomen laissa säädetään yhtäläisestä oikeudesta oikeussuojaan tuomioistuimissa, jos henkilötietojen käsittelyyn liittyviä henkilön oikeuksia on rikottu. Tästä syystä katsomme, että asian vieminen kansalliseen tuomioistuimeen, jolla on valtuudet valvoa, että asianomistajan oikeudet toteutuvat asianmukaisesti, olisi tehokkaampi ja nopeampi tapa ratkaista ongelmanne ja saada korvaus mahdollisesti kärsimistänne vahingoista.

9. Edellä esitetyistä syistä emme tässä vaiheessa aio ehdottaa komissiolle EY:n perustamissopimuksen 226 artiklassa säädetyn jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan menettelyn aloittamista.

Olemme kirjoittaneet toistamiseen Suomen viranomaisille saadaksemme lisätietoja ja erityisesti viranomaisten näkemyksen avoimuusvaatimusten täyttymisen ja tietosuojaa koskevan lainsäädännön noudattamisen välisestä tasapainosta.

Pidämme Teidät ajan tasalla asian käsittelyn edistymisestä.

Kunnioitavasti

Niovi RINGOU
Vt. yksikönpäällikkö

Yhteyshenkilö:

José Manuel de Frutos Gómez

Puhelin: (32-2) 296 16 50

Faksi: (32-2) 299 80 94

Sähköposti: jose-manuel.de-frutos-gomez@ec.europa.eu